

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2014. május 16.

BELÜGYI RENDÉSZETI ISMERETEK

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

Általános tudnivalók

Útmutató az írásbeli vizsgafeladatok javításához

A szaktanár csak a megoldási útmutatóban megfogalmazott válaszelemeket fogadhatja el. Az ettől eltérés elfogadhatóságára a részletes megoldási útmutatóban utalás található. Az itt feltüntetett pontozási előírásokat is pontosan be kell tartani!

A vizsgázó egyes feladatra kapott pontszámát a feladatok alatt található – a maximális pontszámot feltüntető melletti – téglalapba kell írni. Kérjük, a szaktanár ügyeljen a részpontszámok pontos összeadására!

I. Az egyszerű, rövid választ igénylő feladatok javítása, értékelése

A feladatok értékelése a következő szempontok alapján történik

- Rossz vagy hiányzó válasz esetén 0 pontot kell adni.
- Azoknál a feladatoknál, ahol több válaszelem közül kell a jó megoldást kiválasztani, az összes elem megjelölése esetén a válaszra 0 pontot kell adni. Ha egy feladat meghatározza a válaszelem(ek) számát és a vizsgázó ennél többet jelöl meg, akkor az elért pontszámot csökkenteni kell a többletválaszok számával. A feladatokra 0-nál kevesebb pont nem adható.
- Azoknál a feladatoknál, amelyeknél meghatározott számú válaszelemet kell felsorolni, és a vizsgázó ennél többet ír, akkor a válaszokat a beírás sorrendjében kell értékelni. A megoldásokért az előírt maximális pontot meghaladó „jutalompont” nem adható. Hibás vagy hiányzó válaszelemek miatt pontot levonni nem szabad.
- A kiváló megoldások esetében sem lehet a megjelölt maximális pontnál többet adni.

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. 4 pont

- A **b)** testi kényszer
- B **d)** igazoltatás
- C **c)** biztonsági intézkedés
- D **b)** bilincs

2. 6 pont

- A **b)** A bűncselekmény elkövetésének időpontját
- B **a)** 1978. évi IV. törvény 170. §. (1) bekezdés
- C **c)** 2012. évi C. törvény 164. §. (4) bekezdés c) pont
- D **a)** A büntető törvény időbeli hatályát
- E 1978. évi IV. törvény
- F Igen, magánindítvány hiánya, ami büntethetőséget megszüntető másodlagos akadály.

Megjegyzés: az F feladatnál már az is elfogadható, ha a vizsgázó a magánindítvány hiányát leírja.

3. 6 pont

- **állományilletékes parancsnok** / közvetlen vezető / a rendészeti szerv vezetője
- kinevezéssel / **felvétellel** / szerződéskötéssel
- 20 / **25** / 30
- naponta / hetente / **havonta**
- **Fegyelmi** / Szabálysértési / Büntető
- rangjelzés / **rendfokozat** / kar- illetve állományjelzés

4. 9 pont

	Igaz	Hamis
1.	x	
2.	x	
3.	x	
4.		x
5.		x
6.		x
7.	x	
8.	x	
9.		x

5.		2 pont
A	c) A rendőrjárőr fegyveres ...	
B	a) A rendőrjárőr Budapest ...	
6.		1 pont
	B	
7.		1 pont
	3 ; 1 ; 2	
<i>Megjegyzés: Csak a helyes sorrend esetén jár pont.</i>		
8.		7 pont
	<ul style="list-style-type: none"> – vétség – szemlét – társtettségben / társtettesként – bizonyítási kísérletet – panasszal – tanúként – nyomozással	
<i>Megjegyzés: csak a megadott fogalmak fogadhatók el, nem elég ha a vizsgázó körülírja vagy szinonimát használ. Ha a nyelvhelyesség nem megfelelő, de a beírt fogalom jó, akkor a pont jár.</i>		
9.		4 pont
	alezredes ➤ törzsőrmester ◀ törzszászlós ◀ dandártábornok ◀ vezérőrnagy	
10.		3 pont
	A – 3. ; B – 1. ; C – 2.	
11.		6 pont
A	fedett terep hegyvidéki terep erdős növényzettel borított terep	
B	részben fedett terep sík terep nádas/ cserjés/ kisebb facsoportokkal borított terep/ híd	

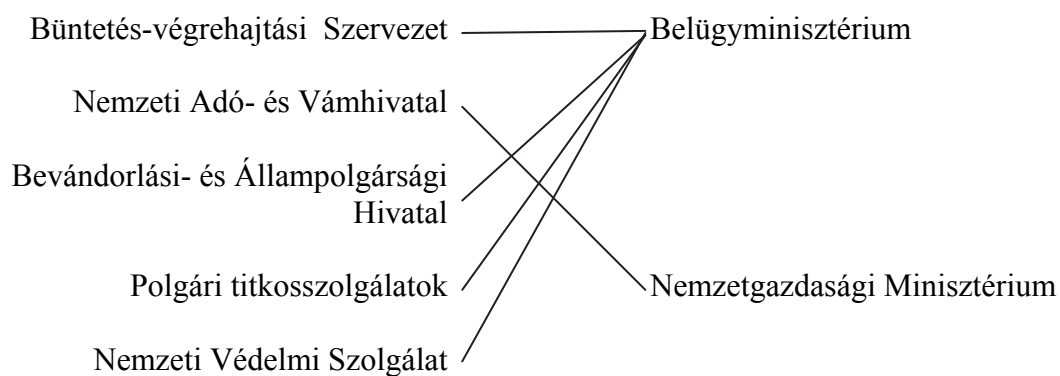

---

12. 6 pont

1. kép: emberi testrész nyoma / lábnyom
felületi nyom / réteglerakódási nyom
statikus nyom
2. kép: emberi testrész nyoma / lábbeli nyom
térfogati nyom
statikus nyom

13. 5 pont

II. SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK

A SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK JAVÍTÁSA, ÉRTÉKELÉSE

A javítás megkönnyítése érdekében a megoldásban vastagítással emeltük ki azokat a fogalmakat, melyeket a válasz kidolgozása során mindenképpen elvárunk a vizsgázótól, mert azok a tartalmi kifejtés és a szaknyelv alkalmazása szempontjából is lényegesek.

Aláhúzással jelöltük azokat a szövegrészeket, melyek a megadott részkérdések és szempontok összefüggéseit fogalmazzák meg.

A szöveges feladatok értékelése

A szöveges, kifejtendő feladatokra 80 pont adható, amit úgy kell vizsgaponttá alakítani, hogy a II. részre adott pontszámot kettővel kell osztani. Ha az osztás törtszámot eredményez, akkor felfelé kell kerekíteni.

A feladatok értékelése a következő szempontok alapján történik:

- helyes feladatmegoldás,
- szaknyelv alkalmazása,
- logikus felépítés,
- megszerkesztettség, nyelvhelyesség.

1. A helyes feladatmegoldás értékelése

A helyes feladatmegoldás során a vizsgázónak minden feltett kérdésre válaszolnia kell minden megadott szempont figyelembevételével. A megadott szempontok között maga állíthat fel logikai sorrendet. Az értékelés során elsősorban tehát azt kell figyelembe venni, hogy a válasz milyen mértékben és mélységben tárja fel a problémát. Nem lehet szervesen különválasztani a logikus felépítéstől, hiszen fontos, hogy az egyes kérdések közötti logikai kapcsolatot is felismerje a tanuló. Ha a vizsgázó válaszában a javítási útmutatóban meg nem jelenített összefüggésre mutat rá, és az a feladat megoldás szempontjából értékelhető, arra is adható pont. Az értékelés során az alábbi tartalmi jegyekre kell koncentrálni:

- A részkérdések illetve szempontok kifejtése tartalmazza a szükséges szakkifejezésekkel a válasz valamennyi lényeges elemét;
- Az egyes részkérdések és szempontok közötti kapcsolatot megteremtve, a problémamegoldás során felismeri, és megválaszolja a fontos összefüggéseket;
- A tartalmi kifejtés során az egyes részkérdéseket a megadott szempontok szerint a szükséges mélységben fejti ki.

Amennyiben a feladatmegoldás értékelése 0 pont, akkor a feladat összértékelése is 0 pont kell, hogy legyen. A feladatmegoldás értékelése az alábbiak szerint történik.

Rövidebb kifejtést igénylő feladat	Komplex feladatok
9–10 pont akkor adható, ha a vizsgázó valamennyi részkérdésre a szükséges mértékben válaszolt, válaszában kapcsolatot teremt az egyes részkérdések között. A válaszában minden lényeges tanult szakkifejezést helyesen alkalmazza.	14–16 pont akkor adható, ha a vizsgázó valamennyi részkérdésre a megadott szempontoknak megfelelően a szükséges mértékben válaszolt. Válaszában kapcsolatot teremt az egyes részkérdések között. A válaszában minden lényeges tanult szakkifejezést helyesen alkalmazza.

6–8 pont akkor adható, ha a vizsgázó a rész-kérdések legalább felére a szükséges mértékben jól válaszolt, válaszában kapcsolatot teremt az egyes részkérdések között. A válaszban minden lényeges tanult szakkifejezést helyesen alkalmazza.	9–13 pont akkor adható, ha a vizsgázó valamennyi részkérdésre válaszol a megadott szempontok többségének érintésével. A válaszban minden lényeges tanult szakkifejezést helyesen alkalmazza.
3–5 pont akkor adható, ha legalább egy rész-kérdést teljes egészében kidolgozott, a többi kidolgozását megkezdte, és a válaszban vannak a fentieknek megfelelő értékelhető elemek.	5–8 pont akkor adható, ha a részkérdések, és a megadott szempontok legalább felét túlnyomó részt kidolgozta, a többi kidolgozását megkezdte, és a válaszban vannak a fentieknek megfelelő értékelhető elemek.
1–2 pont akkor adható, ha legalább egy rész-kérdést megválaszolt, vagy több kidolgozását is megkezdte, de a teljes, a kívánalmaknak megfelelő kifejtésig nem jutott el.	1–4 pont akkor adható, ha legalább egy rész-kérdést megválaszolt a hozzá kapcsolódó szempontok szerint, de a teljes, a kívánalmaknak megfelelő kifejtésig nem jutott el.
0 pont akkor adható, ha a vizsgázó egyáltalán nem válaszol a kérdésekre, illetve a válaszban nincsen értékelhető elem.	0 pont akkor adható, ha a vizsgázó egyáltalán nem válaszol a kérdésekre, illetve a válaszban nincsen értékelhető elem.

2. A szaknyelv alkalmazásának értékelése

A szaknyelv alkalmazása során figyelemmel kell lenni arra, hogy a vizsgázó a feladatok mindegyikében a már tanult ismereteiről ad számot, mely elképzelhetetlen a szakkifejezések pontos és odaillő használata nélkül. Fontos, hogy a javítási, értékelési útmutatóban megvastagítással kiemelt szakkifejezések a válaszban szerepeljenek. Az összesítés szempontjából az erre az értékelési szempontra adott 0 pont nem jelent összesített 0 pontot is egyben.

Rövidebb kifejtést igénylő feladat	Komplex feladatok
3–4 pont akkor adható, ha a vizsgázó a probléma megoldása során valamennyi lényeges szakkifejezést pontosan írja le, és helyesen alkalmazza. Következtetéseiben a hosszas kifejtést a helyesen alkalmazott szakkifejezésekkel pótolja.	6–8 pont akkor adható, ha a vizsgázó a probléma megoldása során valamennyi lényeges szakkifejezést pontosan írja le, és helyesen alkalmazza. Következtetéseiben a hosszas kifejtést a helyesen alkalmazott szakkifejezésekkel pótolja.
1–2 pont akkor adható, ha a probléma megoldása során a szakkifejezéseket csak kisebb mértékben alkalmazza, esetleg nem a pontos megnevezést használja, de az általa használt megnevezés utal a helyes kifejezésre.	3–5 pont akkor adható, ha a probléma megoldása során a szakkifejezéseket csak kisebb mértékben alkalmazza, esetleg nem a pontos megnevezést használja, de az általa használt megnevezés utal a helyes kifejezésre vagy azokat körülírja. 1–2 pont akkor adható, ha legalább néhány olyan fontos szakkifejezést tartalmaz a válasz, mely a feladat megoldása szempontjából lényeges.
0 pont akkor adható, ha a vizsgázó egyáltalán nem használ szakkifejezéseket még körülírással sem.	0 pont akkor adható, ha a vizsgázó egyáltalán nem használ szakkifejezéseket még körülírással sem.

---

3. A logikus felépítés értékelése

Mindkét feladattípus értékelése azonos módon történik, az e szempontra adott 0 pont nem jelenti azt, hogy az egész feladatmegoldás is 0 pontot ér.

3–4 pont akkor adható, ha a vizsgázó a probléma kifejtése során az egyes részkérdések közötti logikai kapcsolatot felismeri, és válaszában a szükséges mértékben levezeti. Emellett a megoldás során témátartó, a forrásokat logikus rendszerben alkalmazza.

1–2 pont akkor adható, ha a részkérdések kifejtése során válaszában eltér a megadott kérdések logikai sorrendjétől, de az egyes részkérdések között nem teremt logikai kapcsolatot, de az egyes válaszelemek között van felfedezhető logikai összefüggés.
--

0 pont akkor adható, ha a válasz csupán szavakból álló vázlat, így logikai összefüggésekre egyáltalán nem lehet következtetni.
---

4. A megszerkesztettség, nyelvhelyesség értékelése

Mindkét feladattípus értékelése azonos módon történik, a nyelvhelyesség szempontjából lényeges a szabatos, tagolt, igényes fogalmazás, valamint a szöveg megszerkesztettsége is, ugyanakkor a 0 pont ebben az esetben sem jelenti az egész feladat 0 pontos értékelését.

2 pont akkor adható, ha a fogalmazás értelmes mondatokból álló tagolt és szerkesztett szöveg.
--

1 pont akkor adható, ha a fogalmazás értelmes mondatokból álló szöveg.
---

0 pont akkor adható, ha a válasz csupán szavakból álló vázlat, így logikai összefüggésekre egyáltalán nem lehet következtetni.

Az általunk javasolt megoldásokban:

- vastagon szedett betűvel jelöltük a kötelező tartalmi elemeket, melyeknek meg kell lenniük a megoldásban,
- aláhúzással jelöltük azokat a szakkifejezéseket, amelyeknek szerepelni kell a maximálisan értékelt megoldásban.

A megadott megoldási szempontoknak megfelelően minden megoldási javaslatot külön bekezdésben szerepeltettünk. Ez azonban nem jelent a feladat teljes megoldása során logikai sorrendet, az ettől való eltérés lehetséges.

A javaslattól eltérő, de az értékelési útmutatónak egyéb szempontból megfelelő tartalmi vagy logikai felépítésű válaszok is elfogadhatók!

14. Elérhető pontszám

30 pont

A forrás a 2013. évi dunai árvízi védekezés egy hetének eseményeit mutatja be. Mely **főként a védekezés, mentés kárelhárítás eseményeit**, valamint **az ehhez szükséges feladatokat szemlélteti központi, területi, és helyi szinten egyaránt**. Emellett bizonyos feladatok a védekezést megelőző **felkészülés időszakához is kapcsolódnak**.

A forrásban található tudósítások jól követik a Dunán levonuló jelentős árhullám okozta katasztrófahelyzet nagyságát, és jól látható, hogy a védekezéssel érintett folyószakaszokon hogyan gazdálkodott a védekezést irányító **országos törzs a rendelkezésére álló erőkkel és eszközökkel**.

Az első napokban – június 3-4. – az erők számbavétele és átcsoportosítása, illetve ezek előkészítése történt, melyre a kormányszóvivői nyilatkozat is utalt. A **polgári védelmi kötelezettség alkalmazása olyan jogi eszköz**, melyre **veszélyhelyzet** kihirdetését követően a **Kormány kap felhatalmazást**. A védekezésre így valamennyi 18. életévét betöltött, de a mindenkori öregségi nyugdíj korhatárát el nem ért magyar állampolgár kötelezhető – a törvényben meghatározott kivételekkel. Már ekkor megkezdődött a **vízügyi szakemberek átcsoportosítása** például Jász-Nagykun-Szolnok megyéből, és a nyilatkozatokból a **lakosság is értesülhetett a várható veszély nagyságáról, és a védekezés várható időtartamáról**, mely annak **felkészítését szolgálja**. A **miniszterelnök** személyesen is felhívta a lakosság figyelmét az esetleges kitelepítések szükségességére.

A tájékoztatás mellett a **Kormány feladatai közül ki kell emelni a források biztosítását, melyre a nemzetgazdasági miniszter intézkedett**. Ehhez természetesen a már említett katasztrófavédelmi kötelezettség elrendelése mellett **más jogalkotási feladatok végrehajtására is szükség van**. Ezt segíti elő, hogy veszélyhelyzetben a katasztrófa elleni védekezés rendeleti úton is szabályozható, melyre a **katasztrófavédelemről szóló 2011. évi CXXVIII tv. ad felhatalmazást**. Ugyancsak a normaalkotási feladatok közé tartozik a Légügyi Hatóság intézkedése a **légtérhasználati korlátozás elrendeléséről**, mely a terület levegőből történő felderítését, és a mentés zavartalanságát hivatott elősegíteni.

Emellett már a június 4-i keddi napon a Magyar Honvédség **hivatásos állománya is bekapcsolódott a védekezésbe, és megkezdődött az önkéntes védelmi és az önkéntes műveleti tartalékosok bevonása is**. Ebből is kiderül, hogy katasztrófahelyzetben a védekezésbe bevont állami rendészeti szervek **szervezetszerű erői** mellett **szükségessé vált bevonható erők mozgósítására is**.

Az áradás előrehaladtával egyre hosszabb lett a védekezéssel érintett folyószakasz, és nőtt a védekezésben résztvevő erők, valamint a védekezéssel érintett települések száma is. Jól példázza ezt a **más megyék katasztrófavédelmi szervezeteinek, valamint a Magyar Honvédség különleges technikai eszközeinek helyszínre irányítása és bevetése is**. Utóbbiak közé tartoznak az **éjjellátókkal is felszerelt helikopterek, pilóta nélküli repülő eszközök, rohamcsónakok**. A különleges műszaki eszközök mellett speciálisan képzett katonákat is alkalmaztak, pl bűvárokat. A védekezésben még a **börtönbüntetésüket töltő elítéltek is részt vettek**. Az **erők és eszközök elosztásáért az Országos Műszaki Irányító Törzs felelt**.

A forrásból az is jól nyomon követhető, hogy az árhullám levonulása során a védekezés **súlypontját hogyan kellett áthelyezni, és területi valamint helyi szinten hol, és milyen döntések meghozatala vált szükségessé**. Ezt példázza az esztergomi Mária-Valéria híd lezárása, a lakosság kitelepítésnek vagy kimenekítésének elrendelése is, mely a helyi védekezést irányító vezető döntése alapján történt, pl. június 8-án Pilismaróton.

Az is látható, hogy a **védművek megerősítése milyen módon történt, és a levonuló ár milyen károkat okozhatott volna az átázott, meggyengült töltésekben**. Erre példa az

---

utolsó, **június 9-i nap** tudósítása, melyben **Nagymaros** helyzetéről olvashatunk. A gáton több helyen betört a víz, és a **Váci utcából ki kellett telepíteni a lakókat, miközben a Mosoni-Dunán már levonulóban volt az árhullám, és a gyors apadás az átázott töltések esetében suvadáshoz vezethetett volna.**

Az is kiderült a tudósításokból, hogy a meteorológiai szolgálat előrejelzése alapján **előrelátható volt, hogy az időjárás a védekezést negatívan befolyásolja**, hiszen az esőzéseknek köszönhetően a vízállás a vártnál magasabb lett, és a tetőzés is később következett be.

Az is kiderül a forrásból, hogy már szinte a védekezés megkezdésekor megjelennek azok a **bűnelkövetők**, akik a katasztrófahelyzetet igyekeznek kihasználni. **Csalók** bukkannak fel, és számolni kell a kitelepítéssel érintett településen a **fosztogatók** felbukkanásával, ezért a **rendőrség és a honvédség járőrözése** mellett az elrettentés is szerephez jut, mely a **büntetőjogi következményekre történő figyelmeztetésben is megnyilvánult**.

Megjegyzés: a forrásból természetesen más példák is felhasználhatók, az értékelés során azt kell eldönteni, hogy a vizsgázó a válasz megfogalmazása során milyen mértékben képes lényegre törően felépíteni a védekezés feladatának sokrétűségét, és azokat központi, területi és helyi szinten bemutatni. Megoldásában nem a forrás szó szerinti idézésére kell törekednie, hanem elméleti ismereteinek gyakorlati példákkal történő alátámasztására.

15. Elérhető pontszám

30 pont

A mese szereplői közül a **koldus csalás bűncselekményét követte el a háziasszony sérelmére**. A **cselekménye az okozott kár nagysága alapján minősíthető**. Tekintettel arra, hogy az elkövetés idején használatban lévő pénz értéke nem azonos a ma forgalomban lévő fizetőeszközünkével, így a forrásban megadott mai értékkel kell számolnunk. Ennek megfelelően **az okozott kár 895.728,6 Ft-tal egyenlő ez a jelenlegi bűncselekményi értékhatárokat figyelembe véve nagyobb értéknek minősül**.

Így tehát a mesében szereplő **koldus** a jelenleg hatályos Btk. 373. §. (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő **nagyobb kárt okozó csalás bűntettét követte el a parasztember felesége sérelmére**. Emiatt akár 3 évig terjedő **szabadságvesztéssel is büntethető**.

A **parasztember felesége** ugyanakkor a férje sérelmére **testi sértést**, mégpedig maradandó fogyatékoságot okozó **súlyos testi sértést** kívánt megvalósítani a koldus által előadott módon, **mely nem alkalmas a kívánt eredmény előidézésére**. Ez tehát **alkalmatlan kísérletnek minősül, mely miatt jelen esetben a feleség nem büntethető**. Felmerülhetne ugyan a **maradék cselekményért való felelősség elve**, de ebben az esetben a tettes által megválasztott elkövetési magatartás **semmilyen olyan következménnyel nem járt, mely miatt büntetőjogi felelősségre vonás indokolt lett volna**.

A **parasztember** már a cselekményt követően szinte azonnal tudomást szerzett arról, hogy a felesége milyen módon kívánja „megvakítani”, és úgy tett, mintha ez sikerült volna. Már ekkor fennállt ugyanis az a szándéka, hogy elégtételt vesz a mesében szereplő papon, akivel felségének titkolt kapcsolata volt. **Kivárta a megfelelő alkalmat**, és magát vaknak tettetve, „véletlenül” olyan ütést mért az áldozatra – a papra –, mely annak halálát okozta. Ugyanez ismétlődött meg akkor, amikor az áldozatot a folyóba dobták, és az asszonyt kérte meg arra színleg, hogy őt a folyóba lökje, mert nem akar tovább élni. Ezután az asszony elől lehajolva szándékosan hagyta őt a folyóba zuhanni.

Mindez a **parasztemberrel szemben megalapozza a Btk. 160. §. (1) bekezdésébe ütköző, és a (2) bekezdés a), c) és f) pontja szerint minősülő több emberen, előre kitervelten, más alias indokból vagy célból elkövetett emberölés bűntettének megvalósítását**. Emiatt **életfogytig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő**.

Felmerülhetne ugyan az **erős felindulásban elkövetett emberölés bűncselekménye is**, hiszen miután tudomást szerzett arról, hogy felesége meg akarja vakítani, ez a körülmény általában alkalmas olyan düh kiváltására, mely nem korlátozza az elkövetőt cselekménye jogellenességének felismerésében, de a felismerésnek megfelelő helyes magatartás tanúsításában igen. Mindez a társadalom számára is méltányolható oknak számít. **Azonban nem e felindultság hatására cselekedett, hanem már azzal a szándékkal érkezik haza, hogy bosszút álljon** – ezért lesz alias indokból történő elkövetés – az őt ért sérelmekért. Az előre kiterveltséget is az alapozza meg, hogy várt a kedvező alkalomra, eljátszotta a vak szerepét, és szándékos cselekményét balesetnek tüntette fel, nem a pillanat hatása alatt cselekedett. Ugyanez történt feleségével is, a folyóba fulladt asszony esetében is a baleset látszatát keltette.

16. Elérhető pontszám

20 pont

A feladatban szereplő térkép un. kis méretarányú térkép melyek közé az **1:300.000** vagy ennél nagyobb arányszámmal jelölt térképek tartoznak. Ezek az ábrázolt terepet kis részletességgel mutatják, így tájékozódásra nem alkalmasak, a példában szereplő térképen sem települések, sem a közlekedési hálózat nincs jelölve. A térképről sem a domborzatra, sem a vízrajzra vonatkozó információk nem olvashatók le.

Az ilyen térképek célja bizonyos adatoknak, információknak a szemléletes bemutatása, ez tehát kis méretarányú, un. tematikus térkép, mely Magyarország fő közigazgatási egységeit, a megyéket ábrázolja. Az ilyen jellegű térképek tehát az ábrázolt adatokat teszik szemléletesebbé és plasztikusabbá.

A feladatban szereplő térkép cím szerint a 2002. évben Magyarországon ismertté vált bűnelkövetők számának alakulását mutatja be megyénként, 100.000 lakosra vetítve. Az adatokat három eltérő színárnyalattal jelölve, kategóriákba sorolva érzékelteti, hogy megyénként hogyan változnak ezek az adatok. A bemutatandó információk így az azokat megismerő számára sokkal szemléletesebbek, informatívabbak lehetnek, mintha csak táblázatba foglalva lennének olvashatóak.

A térkép fontos része a jelmagyarázat, hiszen enélkül az ábrázolt információk értelmezése nehézségbe ütközne. E tematikus térkép is tartalmaz jelmagyarázatot, mely eltér a tájékozódást segítő un. nagy méretarányú térképektől. Az adatok és információk értelmezését kívánja meg elősegíteni azáltal, hogy meghatározza az adatok forrását (ERÜBS) – mely az ellenőrizhetőséget szolgálja – és azokat az arányszámokat, melyekhez viszonyítva kategorizálták az adatokat.

A súlyozott átlagot figyelembe véve a legvilágosabb színnel jelölt megyékben a bűnelkövetők száma a megyei átlag alatt volt, míg a legsötétebb színnel jelöltekében a megyei súlyozott átlagot jóval meghaladó számban váltak ismertté. Fontos az is, hogy az adatok nem abszolút számokat jelentenek, hanem az ismertté vált bűnelkövetők számát 100.000 lakosra vetítve, ami azt jelenti, hogy ezekben a megyékben minden 100.000 lakosra a megadott számú bűnelkövető jut, pl. Pest megyében 1086.

A megoldásban a vizsgázónak értékelni kell saját megyéjét, pl:

Lakóhelyem, Nógrád megye azok közé a megyék közé tartozik, ahol az ismertté vált bűnelkövetők 100.000 lakoshoz viszonyított száma 1283 volt, ami a súlyozott megyei átlagot jóval meghaladta. Hozzánk képest a két legalacsonyabb értéket 938-at elért megye Vas és Csongrád megye volt, míg a legmagasabb értéket 1443-at Komárom-Esztergom megye mutatta 2002-ben.

Megjegyzés: a saját lakóhely értékelése során saját megyéjének megnevezése elvárható a vizsgázótól, de csak az a fontos, hogy a legalacsonyabb és a legmagasabb értéket helyesen olvassa le, nem elvárás, hogy az érintett megyék megnevezése is pontos legyen.